

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR: ION N. CESĂRESCU

A B O N A M E N T U L

Pe an, în România	30 lei
6 luni	16 .
3 luni	8 .
Străinătate: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni	

A P A R E

De două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA & ADMINISTRAȚIA

București, CALEA RAHOVEI—5

Lângă Palatul justiției

TELEFON No. 748

S U M A R :

Revista 1906.

JURISPRUDENȚĂ:

Curtea de casație, secția II: *Millo Ghelerter cu Adolf Leventer*;Curtea de casație, secția III: *Ministerul de finanțe cu V. Brăescu*;Curtea de apel Iași, secția II: *Tramvaiul electric din Iași cu Avrom Schwarzl*;Tribunalul Neamțu: *Millo Ghelerter cu Adolf Leventer*;Tribunalul civil din Toulouse: *Cam se face proba mandatului verbal?* cu o Observație;Curtea de casație din Franța: *Unde se intentă acțiunea în tăgăduire de paternitate contra unui minor?* cu o Observație de d-l D. Alexandresco;

In chestiunea clausei pedepsei cu moarte din convențiunile noastre de extrădare, de d-l I. N. Cesărescu;

Necrolog: *Eugeniu Stătescu, de C.*

1 9 0 6

Am intrat în al 15-lea an al existenței noastre, o existență laborioasă și plină de sacrificii. Și nu cu puțină mândrie o spunem aceasta, căci pentru a ajunge până aci, n'am cruțat nimic, n'am cruțat nici munca nici sacrificiul bănești. Am voit ca Revista noastră să fie în curent cu știința dreptului și cu progresele ei, și am reușit dacă nu pe deplin, dar în foarte bună parte. Unde am auzit o jurisprudență nouă, o speță frumoasă, am adunat-o și am pus-o la dispoziția cititorilor noștri, de cele mai multe ori însoțită de comentarii, cari constituiau mai mult un studiu al cestiunii de cât o simplă adnotare.

De altă parte, grație numeroșilor noștri colaboratori, grupați înprejurul valorosului și neobositului magistru, simpaticul nostru Director D. Dim. Alexandresco, am ajuns că aproape fiecare număr al Revistei să fie însoțit de o monografie în care se tratează nu numai cestiuni

de drept civil, drept comercial, procedură civilă, drept penal, procedură penală, dar și cestiuni de economie politică și socială; așa în cât, dacă am avut în cursul anului să regretăm unele articole legitimate poate, cari au eșit din cadrul obiectiv al scopului Revistei noastre, avem mândria să o spunem că pe lărmul juridic și social, Revista noastră concurează cu cele mai de seamă Reviste din Europa.

În partea comercială a jurnalului, n'am cruțat iarăși nimic, am luptat chiar cu cele mai mari obstacole ce ni se puneau înainte, și am reușit, pe cât e posibil, ca în mod cinstit să dăm celor interesați o oglindă vie și pe cât se poate de exactă a mișcării noastre comerciale și economice din întreaga țară.

Ajunși după atâtea greutăți la finele anului 1905, acum când începem un nou an, ne facem o datorie sfântă și de conștiință a mulțumi călduros tuturilor căți ne au dat prețiosul lor concurs: oameni de legi, jurisconsulți, magistrați, cititori și abonați, la reușita Revistei noastre.

Și pentru că ziua de 1 Ianuarie este în tradițiune să fie consacrată fie în onoarea trecutului ca la Ebrei, fie în onoarea zeilor ca la Romani, cu care ocazie clienții trimeteau cadouri patronilor, sclavi și liberții stăpânilor, iar amicii se regalați unii pe alții cu daruri; noi găsim plăcutul prilej ca să sărbătorim ziua de 1 Ianuarie a anului care începe, în onoarea amicilor și a cititorilor noștri și drept ori ce dar prețios, să le urăm sănătate, fericire și prosperitate.

Redacțiunea

JURISPRUDENȚĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE. S. II

Audiența de la 24 Mai 1905

Președenția D-lui I. DUȚA, Consilier

Millo Ghelerter cu Adolf Leventer

Cambie.—Gir.—Gir pus după scadență.—Ce efect produce — Perderea acțiunii cambiale.— Dacă în acest caz e nevoie de notificarea cesiunii.—(Art. 281 și 349 cod. com.; 1393 cod. civ.)

1. Giratorul posterior scadenței nu mai poate avea drepturile de a recurge la o acțiune cambială spre fi plătit fie de emitent, fie de acceptanți, fie de unul din giranții anteriori.

2. Girul posterior scadenței are efectul unei cesiuni conform codului civil și pentru că giratorul posterior scadenței, altfel cesionarul, să poată exercita drepturile pe care cedentele le-ar fi putut exercita contra emitentului, contra acceptantului său contra unui girant anterior, trebuie ca cesiunea să fi fost notificată aceluia de la care se cere plata, altfel, în lipsa notificării făcute în regulă, conform regulilor codului civil, plata nu se poate cere.

Deciziunea 214/905. — Respings recursul făcut de Millo Ghelerter contra sentinței comerciale No. 28/904 a Tribunalului Neamț dată în proces cu Adolf Leventer.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l președinte N. Mandrea.

Pe d-l avocat Valerianu în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l avocat I. Saita în combateri;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare:

I. «Violarea art. 277 și 349 cod. com., greșită interpretare a art. 280 cod. com.; 1393 cod. civil, și exces de putere.

«Tribunalul de Neamț imi respinge acțiunea pe motiv că girul fiind după scadență am pierdut acțiunea cambială, că creanța mea a rămas pur și simplă comercială, și că deci trebuia să fac notificarea cerută de art. 1393 cod. civ., fără de care tribunalul mă declară decăzut din drepturile mele.

«Tribunalul de Neamț a violat astfel art. 277 și 349 cod. com., a interpretat greșit art. 280 cod. com. și 1393 cod. civ., comițând și un exces de putere; când declară că am pierdut dreptul meu de creditor».

II. «Violarea art. 57 cod. com. și 1182 cod. civ.

«Tribunalul de Neamț, considerând cambia mea ca o simplă creanță comercială prin faptul girării după scadență, mă obligă pe mine să fac dovada datei din cambie, conform art. 1182 cod. civ., când art. 57 cod. com. spune clar că data arătată în cambie, se consideră drept adevărată până la proba contrarie și că deci incumbă părții adverse să facă dovadă că data nu era adevărată».

Având în vedere că prin sentința Tribunalului Neamț din 18 Decembrie 1904 se constată că recurentul Ghelerter la 14 Martie 1903 a tras în judecată pe A. Leventer pentru plata unei cambii de o mie lei, trasă de acesta în ordinul lui A. Körner, cu scadența de la 21 Martie 1898, transmisă apoi prin gir lui Isac A. Körner la 25 Aprilie 1898 și apoi la 10 Martie 1903, tot prin gir recurentului Ghelerter;

Că Leventer a opus acțiunii intentată că recurentul nu e proprietarul cambii, întru cât nu'i fusese notificată cesiunea conform art. 1393 cod. civ.;

Că chiar înainte de cesiune cambia era plătită prin compensație;

Având în vedere că, în cât privește întâia obiecțiune, tribunalul declară că fiind necontestat că recurentul

n'a notificat lui Leventer cesiunea ce i-a făcut Isac A. Körner recurentul nu e îndreptățit prin acțiunea intentată a cere plata sumei de la Leventer, pe temeiul înscrisului comercial ce i-a fost ces. de oare-ce girul pus după scadență are efectul unei cesiuni, iar cambia devine o simplă creanță comercială, iar cât privește a doua obiecțiune, Tribunalul constată că și A. Leventer avea o creanță față cu A. Körner, precum acesta avea față cu Leventer, că între ele s'a operat o compensație legală încă de la 1 Iunie 1899, astfel că la 14 Martie 1903, când recurentul devine posesorul acelei cambii contra lui Leventer, pe temeiul căreia a intentat acțiunea, el nu mai avea nici un drept contra lui Leventer, pentru care acțiunea se respinge ca neîntemeiată;

Considerând că indicarea termenului scadenței într-o cambie în mod precis este una din condițiile esențiale pentru validitatea cambiei conform și art. 270 C. com. căci tocmai aceasta constituie un element care, asigură valoarea și negociabilitatea și circulația hârtiei acestia numită cambie; Că indicarea scadenței este atât în interesul debitorului cât și a creditorului; a debitorului pentru că din cauza naturii cambiei el să nu fie expus arbitralului creditorului cambial, iar acesta trebuie să știe dinainte în care zi are dreptul a cere plata;

Considerând că cambia transmisă prin gir înaintea scadenței produce efectele cambiale și că numai giratorul are acțiune cambială pe temeiul cambiei și poate recurge fie contra emitentului, fie contra acceptantului, fie contra giranților anteriori;

Că dacă însă girul e posterior scadenței cambiei situația se schimbă, cambia primitivă nu mai e, tocmai fiind că termenul de plată nu este și nu mai poate fi; astfel de la emiterea cambiei, cambia nu mai are o dată precisă, ci o dată incertă pentru emitent, pentru acceptant, pentru giranții anteriori și tocmai din această cauză cambia își pierde caracterul ce avusese;

Că așa fiind este invederat că, fiind girul posterior scadenței, giratorul posterior scadenței nu mai poate avea drepturile de a recurge cu acțiune cambială, spre a fi plătit fie de emitent, fie de acceptant, fie de unul din giranții anteriori;

Considerând că, spre a obvia la această situație legea comercială prin art. 281 cod. com. a vroit a recunoaște girului posterior scadenței efectele cesiunii, conform codului civil, ca prin acest mijloc giratorul posterior scadenței, altfel cesionarul, să poată exercita drepturile pe care cedentele le ar fi putut exercita contra emitentului, contra acceptantului său contra unui girant anterior, însă, pentru ca să se producă efectele cesiunii, trebuie ca cesiunea să fi fost notificată aceluia de la care se cere plata, altfel, în lipsa notificării făcute în regulă conform regulilor codului civil (art. 1393) plata nu se va putea cere;

Considerând că o altă consecință a noțiunii cesiunii, precum s'a consacrat de legea comercială, mai e că cesionarului se va putea opune toate excepțiile, ce și cedentului s'ar fi putut opune și prin urmare orîce mijloc de nulitate, de rezoluție sau de liberare;

Considerând că a nu admite consecințele de mai sus, e a critica legea însăși;

Considerând că, în speță, Leventer ca debitor ces era în drept a opune lipsa notificării și liberarea prin compensație legală; că Tribunalul prin sentința sa, cu îngrijire motivată, discută în drept efectele girului urmat după scadență și constată în fapt lipsa notificării și con lițiile în care s'a urmat stingerea prin compensație legală, și declarând că acțiunea contra lui Leventer are a fi respinsă ca neîntemeiată, soluția este întemeiată din punctul de vedere al legii și a principiilor;

Că motivele de casare nefiind de cât o critică a legii, au a fi respinse ca neîntemeiate;

Că de aceia motivele fiind neîntemeiate, recursul se respinge;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția III

Audiența de la 7 Decembrie 1905

Președinția D-lui C. C. ȘTEFANESCU, Președinte

Ministerul de Finanțe cu V. Brăescu

Art. 75 din legea timbrului din 1900.—Interpretarea sa. — Dacă Ministerul de Finanțe este obligat să are numai facultatea, de a acorda recompensă denunțatorului unei contravențiuni la legea timbrului și înregistrării.

Din modul cum este conceput art. 75 din legea timbrului, și mai ales din termenii întrebunțați: «Ministerul Finanțelor este autorizat a acorda» etc., reese învederat că legiuitorul n'a voit a impune o obligațiune Ministerului, ci a înțeles a-l lăsa facultatea de a răsplăti, când va găsi cu cale, pe denunțatori, cari au avut meritul de a constata contravențiunii la legea timbrului.

Interpretarea această mai rezultă și din împrejurarea că legiuitorul nefixând minimul primei sau recompensei ce se poate acorda, urmează că dânsa, neputându-se discuta, nu poate face obiectul unui drept, care să dea loc la o acțiune în justiție din partea denunțatorului.

Decisiunea 91/905.—Casată, în urma recursului făcut de Ministerul de Finanțe, sentința Tribunalului Ilfov, secț. I cu No. 440/905 dată în proces cu V. Brăescu.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat C. Marinescu în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l avocat D. Alexandrescu în conclusionii;

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Exces de putere și violarea art. 75 din legea timbrului.

«Judecătoria ocolului VI București și după dânsa Tribunalul Ilfov, s. I. prin hotărârea sa No. 440/905 condamnă pe Ministerul de Finanțe a plăti lui V. Brăescu suma de lei 1066 și 65 bani ca primă la contravențiunea comisă de moștenitorii. Unanian și pe care contravenție a denunțat-o Ministerul numit V. Brăescu. Instanțele de fond motivează hotărârile ce au dat pe dispozițiile art. 75 din legea timbrului, din care dispozițiuni, deduc că există pentru Ministerul de Finanțe, obligația de a plăti prima denunțatorilor și că minimul din această primă trebuie să fie din amenda impusă contravenientului.

«Instanțele de fond, judecând astfel, comit o dublă eroare: de principiu și de detaliu de principiu căci nici spiritul, nici litera art. 75 nu impun obligația Ministerului de a achita prima denunțatorilor; de detaliu: căci a treia parte din amendă este un maximum nu un minimum și acest maximum s'ar cuveni după citatul articol și la denunțatori și la agenții iar nu numai la denunțatori după cum cred instanțele de fond

«Judecând astfel, Tribunalul comite un exces de putere și violează art. 75 din legea timbrului».

Având în vedere că, din decisiunea supusă recursului, rezultă că intimatul în recurs, V. Brăescu, a chemat în judecată pe Ministerul de Finanțe, la Judecătoria ocol. 6 din București, pentru a fi obligat la plata sumei de 1066 lei 65 bani, ca primă datorită de Minister, pentru denunțul ce dânsul a făcut contra moștenitorilor defunctului O. Unanian, cari au fost condamnați la amenda de 3200 lei, pentru faptul de a nu fi făcut declarația prescrisă de art. 68 din legea timbrului; că, atât Judecătoria, cât și Tribunalul Ilfov, s. I, prin decizia atacată cu recurs, au obligat pe Minister

la plata acestei prime, întemeindu-se pe dispozițiile art. 75 din legea timbrului;

Având în vedere dispozițiile art. 75 din legea timbrului din 1900;

Considerând că, potrivit acestui text, Ministerul Finanțelor este autorizat a acorda denunțatorilor și agenților cari au constatat contravențiunea o primă egală cu cel mult a treia parte din suma amenzii, la care contravenientul a fost condamnat;

Considerând că din modul cum este conceput atât menționatul articol de lege, și mai ales din termenii întrebunțați «Ministerul finanțelor este autorizat a acorda» etc., reese învederat că legiuitorul n'a voit a impune o obligațiune Ministerului, ci a înțeles a-l lăsa facultatea de a răsplăti, când va găsi cu cale, pe denunțatori care au avut meritul de a constata contravențiunii la legea timbrului și înregistrării;

Considerând că, din contra, legiuitorul se exprimă cu totul într'altfel și în termenii imperativi, când dânsul voiește a impune Ministerului obligația de a răsplăti pe denunțatorii de contravențiuni, astfel precum rezultă din diferite alte texte de lege și mai ales din art. 43 din legea băuturilor spirtoase;

Considerând că ceia ce învederează și mai mult intențiunea legiuitorului, că dânsul a lăsat la facultatea Ministerului de a acorda o primă denunțatorilor în materie de timbru, este și împrejurarea, că legiuitorul fixează maximumul primei ce se poate acorda, dar nu fixează și minimumul ei, astfel că recompensa sa primă, ce Ministerul are facultatea de a acorda, poate fi derizorie și, pe cât timp ea nu poate fi discutată, nu poate face obiectul unui drept;

Considerând că, așa fiind, numai printr'o greșită interpretare a art. 75 din legea timbrului, tribunalul a condamnat, prin sentința supusă recursului, pe Ministerul de finanțe să plătească o primă lui V. Brăescu, pentru denunțul unei contravențiuni la legea timbrului și înregistrării;

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI, Secția II

Audiența de la 26 Februarie 1905

Președinția D-lui I. I. VRÂNCEANU, Președinte

Tramvaiul electric din Iași cu A ram Schwartz

Decisiunea No. 17

Quasi delict. — Comitenți. — Responsabilitatea lor de prejudiciile cauzate de prepușii lor. — Forță majoră. — Dacă în caz de forță majoră, răspunderea comitenților subzistă. — Culpă victimei. — Cazurile în care o atare culpă poate fi invocată. — (Art. 1000 C. civ.). — Culpă comună. — Micșorarea responsabilității.

Responsabilitatea comitenților bazată pe dispozițiile art. 1000 C. civ. încetează atunci când se dovedește în fapt că prejudiciul cauzat de prepușii lor, cu ocaziunea îndeplinirii serviciilor ce li s'au încredințat, a provenit dintr'un caz de forță majoră sau din însăși cauza victimei; în cazul, însă, când se invoacă culpa victimei, se cere din partea acesteia așa numita «culpa lata», adică o imprudență sau neglijență așa de mare, și de așa natură, în cât ea singură să fi făcut accidentul inevitabil.

Existența unei culpe comune, micșorează responsabilitatea agentului care s'a făcut pasibil de daune prin faptul accidentului.

Curtea deliberând, și

Având în vedere opozițiunea făcută de către Alfred Grotian, în calitate de mandatar al firmei Allgemeine Electricitäts Gesellschaft din Berlin, concesionara tramvaiurilor electrice din Iași, contra decisei acestei Curți

cu No. 119 de la Septembrie 1904. prin care admitându-se apelul și deci reclamațiunea în daune introdusă de Avram Șfartz contra numitei firme, să obligă pe aceasta a plăti lui Avram Șfartz suma de zece mii lei cu titlul de daune și cheltueli de judecată, oșebit 138 lei Statului taxe de timbru și Portăreilor 6 lei taxe de procedură;

Având în vedere desbaterile urmate în cauză. depunerile martorilor, raportul de expertiză și actele invocate de părți;

Având în vedere că. prin acțiunea sa. Avram Șfartz a cerut ca firma Allgemeine Electricitäts Gesellschaft din Berlin. concesionara tramvaiurilor electrice din Iași. să-l despăgubească cu suma de 20000 lei, pentru faptul că în ziua de 17 Octombrie 1900 un vagon de tramvai ce circula pe strada palatului din Iași. fiind condus de un manipulant neexperimentat a călcat pe copilul sêu Moise. atunci în vârstă de 7 ani din cauza cărora copilul a rămas infirm pe toată viața;

Că. prin deciziunea opoșată. Curtea. întemeindu-se pe depunerile martorilor ascultați înaintea tribunalului cât și la cercetarea locală ordonată de acea instanță. excluzând pe martorii Al. D. Mihail și Dumitru Dumitriu și găsind că în adevăr accidentul s'a produs din vina manipulatorului Mihăilescu. care conducea tramvaiul—câci pe lângă că dăduse vagonului o iuțeală neobișnuită. dar apoi n'a oprit tramvaiul cu toate strigătele persoanelor care prevedea accidentul și nici n'a sunat cloptul la timp. ca să anunțe pe copilul Moise din pericolul ce-l amenința—a primit reclamațiunea și obligat pe firma oponentă să despăgubească pe Avram Șfartz cu suma mai sus indicată. bazând responsabilitatea firmei pe dispozițiunile art. 1000 C. civ.;

Adoptând motivele de drept și de fapt din cuprinsul deciziunei opoșate;

Având în vedere că firma oponentă tinde a fi scutită de ori-ce desdaunare susținând că accidentul în specie să datorește unui caz de forță majoră și că în tot cazul a fost inevitabil. dacă se ține seamă că la locul accidentului terenul e în pantă. că victima se juca pe sinele tramvaiului și că manipulatorul a făcut tot ce i-a stat în putință ca să oprească tramvaiul. Iar în subsidiar a se găsi că a fost o culpă și din partea victimei. și deci că este loc la reducerea sumei acordate ca desdaunare;

Având în vedere că pentru dovada forței majore. firma oponentă a cerut și obținut pe de o parte efectuarea unei expertize la fața locului. pentru a se constata că vagonul nu se poate opri pe pantă. lucrare cu care a fost însărcinat Inginerul N. Miclescu. iar pe altă parte proba testimonială pentru a dovedi că la data accidentului vremea era umedă și că manipulatorul și-a dat toate ostenele pentru a evita accidentul;

Considerând că. în drept. responsabilitatea comitenților bazată pe dispozițiunile art. 1000 C. civ. cade atunci când se dovedește că prejudiciul cauzat de presupușii lor. cu ocasiunea serviciilor ce li s'au încredințat. a provenit dintr'un caz de forță majoră sau din însăși vina victimei. însă pentru cazul când se invoacă culpa victimei se cere din partea aceștia așa numita «culpa lata» adică o imprudență și negligență așa de mare și de așa natură. în cât singură să fi pricinuit inevitarea accidentului;

Că în speță. însă. nu poate fi vorba de caz de forță majoră. câci din raportul inginerului Miclescu constându-se că pe panta din str. Palatului un vagon. cu mersul normal. se poate opri pe o distanță între 2 și 10 metri de la semnalare. distanță care este cu atât mai mică cu cât vagonul e mai bine frânat. iar cu depunerea marturului Marcu Leibovici ascultat la cercetarea locală stabilindu-se că distanța dintre vagon și victima. cu ocasiunea accidentului. la semnale. era de 16 m. 20 c. m.—distanță măsurată de judecătorul însărcinat cu efectuarea cercetărei locale—remâne stabilit că accidentul s'a întâmplat din vina manipulantului.

care sau n'a frânat bine sau că a dat vagonului pe pantă o iuțeală neobișnuită. ceia ce rezultă din faptul că vagonul a mers o bucată încă de la locul accidentului;

Considerând că distanțele indicate de inginerul expert. fiind obținute prin experiență făcute pe vreme umedă—înlătură ori-ce discuție asupra valorii lor în timp. fapt de altminterlea recunoscut și de oponentă prin aceia că astăzi nici n'a mai insistat asupra umezelei vremei ca element a forței majore.—iar martorii mai toți. chiar și Cosmovici produs de firmă. înaintea Curței. afirmă că vremea la data accidentului era uscată;

Considerând apoi că chiar dacă am admite cum arată informatorul Avram că copilul Moise se oprise pe sine pentru a'si lega șiretele de la ghetete. totuși acest fapt al sêu față de cele mai sus expuse nefiind de natură a pricinui singur accidentul. nu poate constitui din partea victimei o «culpa lata»;

Considerând însă că din împrejurările faptelor rezultând că și atitudinea victimei a contribuit într-o cât-va la nenorocirea ei și Curtea având deci a cântări responsabilitatea în măsură cu culpa fie căreia din părți. găsește că suma de 10000 lei acordă ca daune e prea mare și deci o reduce fixându-o la 5000 lei;

Vezând că din referatul Portăreilor se constată că prin judecarea opoșției se mai cuvine Statului 46 lei taxe de timbru și Portăreilor 20 lei taxe de procedură la care cată a fi obligată tot firma oponentă ca rămasă în judecată;

Pentru aceste motive. Curtea. primește în parte opozițiunea. etc.

(ss) I. I. Vrânceanu, D Porfiriu, M. Vidrașcu, C N Buzdugan

p. Grefier (s) S. P. Georgescu

Observație.—În cât privește responsabilitatea comitenților. întemeiată pe art. 1000 din codul civil. veđi D. Alexandresco, *Dreptul civil român*, t. V, p. 515 urm., iar în cât privește efectele culpei comune. veđi de același autor. același tom, p. 422, text și nota 2, și autoritățile citate acolo. Mai veđi în privința responsabilității societăților de tramway pentru culpa conductorului. Trib. Iași, *Curierul Judiciar*, din 1900, No. 82, p. 657.

(N. R.)

TRIBUNALUL JUDEȚULUI NEAMȚ

Audiența de la 18 Decembrie 1904

Președenția D-lui AL. ȘC. STAN, Judecător de ședință

Millo Ghelester cu Adolf Leventer

Sentința comercială No. 28 (*)

Cambie.—Gir.—Gir pus după scadență.—Ce efect produce.—Perderea acțiunei cambiale.—Dacă în acest caz e nevoie de notificarea cesiunei.—(Art. 281 și 349 cod. com.; 1393 cod. civ.)

1. Girul pus pe o cambie după scadență. produce numai efectul unei cesiuni de creanță; prin urmare nu transferă cesionarului efectele cambiale în contra obligatului principal.

2. Singura acțiune ce are posesorul unei cambii venită în proprietate prin gir după scadență. este sau o acțiune comercială sau o acțiune civilă. după natura obligației.

(*) Confirmată prin decizia Inaltei Curți de casație No. 214/905 ce publicăm tot în acest număr la pag. 2.

3. Pentru exercițiul acestei acțiuni e necesar, potrivit art. 1393 cod. civ., să fi notificat debitorului cesiunea; că atât timp cât el n'a făcut această comunicare nu se poate prevala de acțiunea de plată în contra debitorului.

S'a ascultat din partea apelantului M. Ghelerter pe d-l avocat Oscar State, iar din partea intimatului A. Leventer pe d-l avocat Nicu I. Ioaniu.

Tribunalul deliberând, și

Având în vedere apelul făcut în termen de Millo Ghelerter, comptabil din Iași, prin d-l Oscar State, avocat din Piatra, în privința cărții de judecată cu No. 332/1904 prin care d-l Judecător al ocolului Buhuși, i-a respins ca nesustenută acțiunea ce a introdus în privința lor Isac A. Körner din Iași și Adolf Leventer comerciant din Buhuși pentru plata în solidar a sumei de 1000 lei derivând dintr'o cambie semnată și girată de părți în ordinul reclamantului Ghelerter;

Având în vedere că apelantul, în concluziile sale, declară că renunță la girantul Isac Körner, în vedere că densus a fost definitiv scos din cauză, prin cartea de judecată a judecătoriei ocolului I Iași, confirmată în apel de Tribunalul Iași și cere ca numai Adolf Leventer să fie obligat la plata sumei de 1000 lei, cu procente de la data scadenței cambiei emisă de el la 19 Februarie 1898, până la achitare și cheltueli de judecată;

Având în vedere lucrările din dosarul judecătoriei, susținerile orale, concluziunile scrise și actele depuse de părți;

Având în vedere că faptele pricinii sunt următoarele:

La 19 Februarie 1898 Adolf Leventer, trage o cambie pe suma de una mie lei, în ordinul lui A. Körner, cu scadență la 21 Martie același an; cambia aceasta trece prin gir mai întâi în mâinile lui Isac A. Körner și apoi la 10 Martie 1903 în acele a le apelantului Ghelerter. La 14 Martie 1903, acesta cheamă în judecată, la Judecătoria Ocolului I Iași pe Isac A. Körner și pe A. Leventer, însă în urma declinării de competență admis de această judecătorie și de Tribunalul Iași, în apel, Ghelerter pornește acțiunea la domiciliul emitentului, înaintea judecătoriei ocolului Buhuși, care respingând-o ca nesustenută s'a declarat apelul de față;

Având în vedere că intimatul A. Leventer se opune la admiterea acțiunii, pe următoarele două considerațiuni:

a) M. Ghelerter nu este proprietarul cambiei față de el, de oare-ce nu i-a notificat cesiunea;

b) Chiar dacă ar fi proprietar, totuși cambia este plătită prin compensație legală înainte de a-i fi cesionată;

Că în privința acestor susțineri, apelantul opune tardivitatea excepțiilor, întru cât acțiunea sa fiind cambială, ele trebuiau propuse la prima înfățișare, adică la 12 Octombrie 1904 înaintea judecătorului ocolului Buhuși conform art. 349 al. II codul comercial;

Considerând că dat fiind faptul, că apelantul își reazemă acțiunea pe cambia emisă de Adolf Leventer la 19 Februarie 1898 cu scadența la 21 Martie același an și intrată în posesiunea sa printr'un gir pus după scadență la 10 Martie 1903, pentru a da soluțiune cauzei trebuie să examinăm mai întâi care sunt efectele girului după scadență, dacă posesorul unei cambii venită prin astfel de gir are acțiunea cambială și apoi, venind la specie, să vedem dacă Millo Ghelerter este proprietarul cambiei;

Considerând că art. 281 cod comercial statornicește că girul cambiei ajunsă la scadență produce numai efectul unei cesiuni;

Că în privința înțelesului expresiunii acestui articol lucrările pregătitoare a le legiuitorului român, ne dând nici o deslușire, trebuie să ne adresăm la legea italiană, după al căreia articol 260 s'a copiat întocmai articolul nostru 281;

Că din lucrările pregătitoare a le codului italian reiese că, sensul expresiunii art 260 italian (281 român) este că cel care a devenit posesorul unei cambii printr'un gir pus după scadență nu mai are drepturi derivând din gir ci drepturi derivând dintr'o cesiune; căci ceia ce face girantele punând un asemenea gir, este o cesiune pur și simplă; Că aceasta este sensul acelei dispozițiuni o învederează procederea legiuitorului italian care redactând, astfel precum este astăzi articolul s'eu 260, a modificat proiectul preliminar, în care se permitea acțiunea de regres, într'o poliță venită prin gir după scadență în privința giranților anteriori;

Că în ce privește obiecțiunea cum că articolul 281 nu reglementează de cât raporturile interne dintre cesionar și cedente (girator și girante); pe când asupra efectelor girului—chiar al celui pus după scadență—se pronunță articolul 277 din codul comercial, această obiecțiune este neîntemeiată pentru că, articolul 281 ne făcând nici o deosebire ci spunând, în general, că girul pus după scadență are efectul unei cesiuni, urmează că el regulează efectele acestui fel de gir față de toate persoanele figurând în cambie; iar art. 277 rămâne aplicabil, așa după cum este redactat și așezat în cod, numai la efectele girului pus în mod normal, înainte de scadență, lucru ce reiese învedereat din împrejurarea că, posterior lui, legiuitorul a pus principiul din articolul 281, care se ocupă expres și numai de efectele girului pus după scadență, ceea ce ar fi fost inutil dacă în intenția lui ar fi fost ca tot după art. 277 să se reguleze și efectele acestui din urmă fel de gir;

Că aceasta fiind statornicit, ori-ce s'ar zice, e evident că numai există nici acțiunea cambială, și deci nu mai sunt aplicabile dispozițiunile articolului 349 din codul comercial, căci cesiunea nefiind de natură cambială, nu poate să producă efecte cambiale, ci cambia rămâne o simplă creanță comercială sau civilă, după natura obligațiunii în privința căreia se pot propune ori-ce excepțiuni, iar nu numai cele prevăzute de art. 349 și nici cu restricția indicată de acel articol. (În sensul acestor considerente a se vedea: Inalta Curte de casație română la 3 Iulie 1896, Buletinul pag. 1127; Curtea de apel, secția II, București la 31 Mai 1901, Dreptul No. 56/901 pag. 571; Tribunalul Brăila, secția I la 26 Aprilie 1901, Dreptul No. 61 pag. 614; Curtea de apel din Veneția la 7 Octombrie 1903, Curierul judiciar No. 17/904; Curtea de apel din Palermo la 17 Iulie 1890 giurisp. ital. pe 1890; Casația din Torino la 22 Iulie 1887; Cambia și acțiunea cambială de N. Părvulescu și C. Radian, fascicula 5-a pag. 162, 163, 166 și 167; Toma Stelian la curs; Antonio Scevola și alții, cod di comercio commento della cambiale e dell'assegno Bancario No. 83, 84 (pag. 64, ediția din 1889 Torino);

Că așa fiind, singura acțiune ce are posesorul efectului este o acțiune comercială sau civilă, după cum e obligația, iar pentru exercițiul acestei acțiuni e necesar ca, potrivit art. 1393 cod civil să fie comunicat debitorului cesiunea, adică convențiunea prin care i s'a cedat drepturile de către creditorul anterior (cedentele);

Că atât timp cât el n'a făcut această comunicare, nu se poate prevala de acțiunea de plată în contra debitorului;

Că, în specie, fiind constatat și necontestat că Millo Ghelerter n'a notificat lui Adolf Leventer cesiunea ce i-a făcut Isac A. Körner, urmează că reu s'a îndreptat cu acțiunea în privința lui A. Leventer pentru plata sumei din înscrisul comercial ce i-a fost cesionat;

Considerând că, în al doilea loc, intimatul Adolf Leventer se opune la admiterea acțiunii pentru că ar fi plătit suma reclamată prin compensație legală, înainte de a se fi cesionat titlul lui Ghelerter;

Având în vedere că Leventer opune compensația legală operată în persoana primului creditor A. Körner;

Că pentru a dovedi aceasta, el presintă o cambie pe

suma de 5000 de lei trasă de Lupu Schwartz la 10 Decembrie 1898 cu scadența la 1 Iulie 1899 în ordinul lui A. Körner și de acesta trecut prin girul lui Adolf Leventer, cambie care la 23 Septembrie 1899, prin sentința Tribunalului Neamț No. 71 a fost admisă la pasivul falimentului N. Körner și în virtutea ei Leventer a primit 61 lei, quota de un leu 22 bani la sută cât s'a fixat prin procesul verbal a judecătorului Sindic din 4 Mai 1901;

Că în potriiva compensațiunei apelantul obiectează:

a) Că intimatul nu ar avea nimic de luat de la A. Körner, intru cât cambia nefiind protestată după scadență, a pierdut acțiunea în regres în potriiva girantului lui A. Körner;

b) La 1 Iunie 1899 când era exigibilă creanța ce se opune în compensație A. Körner nu mai era creditorul lui A. Leventer de vreme ce cambia care astăzi este în mânele lui Ghelerter, fusese trecută de A. Körner prin girul lui Isac A. Körner, încă de la 25 Aprilie 1898;

Considerând că în ce privește prima obiecțiune, intru cât este stabilit în fapt că creanța pe care A. Leventer o opune în compensație a fost admisă la pasivul falimentului A. Körner prin sentința Tribunalului Neamț No. 71 din 23 Septembrie 1899 și că în virtutea ei Leventer a și încasat din masa falimentului o quotă parte de 61 lei, e evident că nu se mai poate contesta că și astăzi are de primit diferența ce nu i-a fost achitată, căci în această privință sentința tribunalului constituie lucru judecat;

Că chiar dacă nu ar fi lucru judecat, încă obiecțiunea decăderii lui A. Leventer din drepturi față de A. Körner nu se mai poate opune acum intru cât el pretinzând drepturi derivând dintr'o cambie girată lui înainte de scadență, trebuia ca potrivit art. 349 cod. com să opună la prima înfățișare 23 Septembrie 1899, excepțiunea ce propune astăzi, ceia ce n'a făcut; astfel în cât obiecțiunea aceasta este nefondată;

În ce privește a doua obiecțiune a apelantului:

Considerând că din înscrisul pus în dosul cambiei obiect al procesului, se vede că ea a fost girată de A. Körner lui Isac A. Körner, la 25 Aprilie 1898, adică după scadență, care a fost la 21 Martie 1898;

Că fiind statornicit că girul pus după scadență are efectul unei cesiuni, iar cambia pierde caracterul de cambie și rămâne o simplă creanță civilă sau comercială, urmează că și data acelu gir ia caracterul actului și nu poate fi considerată de cât ca dată a cesiunei, deci a înscrisului civil sau comercial; și astfel fiind nu se mai poate bucura de crezarea ce legea dă datei din gir, ci este crezută și opozabilă terțiilor numai când a devenit certă prin vre unul din modurile enunțate în art. 1182 cod. civil;

Că, în specie, data de 25 Aprilie 1898 ne fiind certă, și fiind contestată de intimat, incumbă apelantului să facă dovada veracității ei, ceia ce dânsul n'a făcut;

Că în așa împrejurări, cambia nu se poate considera că a eșit din patrimoniul lui A. Körner de cât la data când se vede că fiscul a încasat taxa pentru cesiunea făcută lui Millo Ghelerter, adică la 14 Martie 1903, singura dată certă după scadența cambiei, în cât și această a doua obiecțiune nu este întemeiată;

Că obiecțiunile ridicate de apelant nefiind fondate și fiind constatată că ambele datorii sunt fongibile, căci ambele au de obiect o sumă de bani; liquide, intru cât e dovedit că se datorește și cât anume; exigibile, de vreme ce una era de plată la 21 Martie 1898 și cea-laltă la 1 Iunie 1899, și persoanele ambelor părți, în așa fel că creditorul uneia dintre obligațiuni este debitorul personal și principal al celei-lalte și vice versa, urmează că între datoria ce o avea A. Leventer față de A. Körner și cea pe care A. Körner o avea față de A. Leventer s'a operat o compensație legală încă de la 1 Iunie 1899 și prin urmare datoria lui Leventer fiind stinsă la 14 Martie 1903, când creanța a intrat în mâna

lui Millo Ghelerter, acesta nu mai are nici un drept în potriiva lui Leventer și acțiunea sa trebuie respinsă ca nefondată;

Pentru aceste considerente redactate de D-l Alexandru Scarlat Stan, Tribunalul, respinge apelul, etc.

Trib. civ. din Toulouse, 17 Aprilie 1905

Mandat verbal. — Proba acestu mandat. — Drept comun.

Mandatul poate fi dat și în mod verbal, însă dovedirea lui este supusă dreptului comun.

(Din Pand. Périod. 1905 2. p. 360).

Observație.—În cât privește proba mandatului tacit, vezi D. Alexandresco, *Dreptul civil român*, t. V, p. 319, *ad notam*; t. VII, p. 250, nota 3 și numeroasele autorități citate acolo. Cpr. Répert. Sirey, V^o *Mandat*, 264 urm.; Pand. fr. eod. V^o, 359 urm.

Curtea de casație din Franța, Camera civilă, 4 Aprilie 1905.

Paternitate și filiațiune. — Acțiunea în tăgăduire de paternitate. — Tribunalul competent. — Domiciliul copilului. — Art. 93 C. civ.

Copilul a căru paternitate se tăgăduiește, fiind adevăratul părint al acțiunei, această acțiune trebuie să fie introdusă la tribunalul domiciliului său.

Regula art. 93, după care minorul neemancipat își are domiciliul la tatăl său, nu încetează de a fi aplicabilă prin faptul exercitărei acțiunei în tăgăduire de paternitate.

Acțiunea nu se îndreaptă contra unui tutor ad hoc de cât din cauza contrarietăței de interese, care există între tată și copil. Tutorul ad hoc va apăra interesele copilului, prinind în acest scop toate actele de procedură; însă domiciliul său nefiind acel al copilului, nu are nici-o înriurire în privința competenței tribunalului chemat a judeca acțiunea în tăgăduire de paternitate.

(Din Pand. Périod. 1905. 1. p. 378).

Observație.—Paternitatea se tăgăduiește, în regula generală, printr'o acțiune principală îndreptată contra copilului.

Această acțiune se poate însă exercita și pe cale de excepție, atunci când copilul e reclamant, când, de exemplu: el cere rectificarea actului său de naștere (art. 84) (1), sau când atacă posesiunea ce moștenitorii ar fi dobândit asupra averei tatălui său, în cazul art. 291 C. civil.

Contra cui se va îndrepta această acțiune?

(1) Cpr. Pand. fr. v^o *Paternité et filiation*, 449 urm., și autoritățile citate acolo.

Dacă copilul este major, acțiunea va fi îndreptată contra lui, el fiind capabil de a se apăra singur. Nu este nevoie ca legea s'o spună expres, după cum o spune anume codul italian prin art. 168. «*L'azione diretta ad impugnare la paternità sarà proposta contro il figlio, se è maggiore d'età*».

Dacă copilul este interzis sau minor, ceea ce se va întâmpla de cele mai multe ori, codul fr. dispune rinduirea unui tutor *ad hoc* (art. 318), iar codul italian, delegarea din partea tribunalului a unui curator, ca și codul austriac ⁽²⁾: *un curatore deputato dal tribunale davante al quale il giudizio e promosso* (art. 168 C. italian) ⁽³⁾.

Textul nostru nu dispune nimic în această privință, și în tot titlul epitropiei nu se vorbește nimic despre rinduirea unui epitrop special. Numai art. 389 din codul civil vorbește de rinduirea unui epitrop provisor pentru cazul depărtării tutorului din epitropie ⁽⁴⁾.

N'ar trebui însă să credem, cu-toate-acestea, că legea noastră nu cunoaște epitropii *ad hoc*. De câte-ori necesitatea unui asemenea epitrop se va simți, tribunalul va rindui un epitrop special, după cum ar fi în cazul când s'ar tăgădui paternitatea unui copil minor, sau major interzis (art. 454), sau în cazul când tutorul ar avea interese contrare cu acele ale copilului. (Analogie din art. 747 C. civ. și 693 Pr. civ.).

Intr'o observație anonimă, publicată în *diarul Dreptul* din 1884, No. 61, Redacțiunea acestui diar conchide că legiuitorul nostru, prin eliminarea art. 318 din codul francez, ar fi înțeles a constitui pe mamă apărătorul copilului și că, la noi, acțiunea în nerecunoaștere sau în tăgăduire de paternitate ar trebui îndreptată în contra mamei, iar nu contra unui tutor *ad hoc*.

Nu credem ca aceasta să fi fost scopul legiuitorului. În adevăr, mama singură n'ar putea nici-odală să fie însărcinată cu apărarea copilului, mai cu seamă când paternitatea ar fi tăgăduită de bărbat, iar nu de moștenitori săi (art. 291), căci înțurirea ce știut este că bărbatul are asupra soției sale, ar putea să facă ca apărarea făcută de dânsa să nu fie liberă și complectă; iar pe de altă parte, mama vinovată ar putea să mărturisească adulterul ei, în scop de a dobîndi iertarea soțului său, jertfind astfel ea însuși interesele copilului său. Credem mai de grabă că legiuitorul român,

prin eliminarea textului francez n'a înțeles a face o inovație, ci a voit pur și simplu a șterge dispoziția cuprinsă în art. 318 francez, după care atât bărbatul cât și moștenitori săi pot prelungi cu o lună termenul prescris de lege pentru exercitarea acțiunii, prin comunicarea copilului a unui act extra-judiciar. Legiuitorul nostru voinde a șterge această formalitate, a eliminat întregul text francez, unde tocmai la fine se vorbește de rinduirea unui tutor *ad hoc*. Iată, cum se poate explica lipsa din codul nostru a art. 318 fr. Conchidem dar că, în codul nostru, ca și în acel francez, acțiunea în tăgăduire de paternitate va fi îndreptată contra unui tutor *ad hoc*, de câte ori copilul va fi minor ⁽⁴⁾.

În Franța se controversează chestiunea de a se ști dacă epitropul *ad hoc* se rinduește de tribunal, sau de consiliul de familie ⁽⁵⁾. La noi, însă, controversa nu este cu puțință, pentru-că neavînd nici-un text de lege în această privință, trebuie să aplicăm prin analogie art. 693 din procedura civilă, după care tutorul *ad hoc* se rinduește de tribunal, în urma avisului consiliului de familie.

Rinduirea acestui tutor *ad hoc* avea loc chiar atunci când copilul ar avea un tutor ordinar, mama sau altul; căci acel tutor va fi de cele mai multe ori, dacă nu mama, cel puțin o rudă de a mamei sau de a tatălui, care ar putea compromite interesele minorului, pentru-că ar avea interes ca acțiunea să fie respinsă ⁽⁶⁾.

Această regulă fiind privitoare atât la forma cât și la fondul procesului, este aplicabilă și străinilor ⁽⁷⁾.

Tribunalul competent de a judeca acțiunea în tăgăduire de paternitate este numai tribunalul civil (art. 299).

Dacă copilul este major, acțiunea va fi introdusă la domiciliul său (art. 58 Pr. civ.), sau la domiciliul epitropului, la caz de interdicție (art. 93 C. civ.) ⁽⁸⁾.

Ce trebuie să decidem în caz când copilul este minor? Chestiunea este controversată. După u-

⁽⁴⁾ Cpr. Trib. Ilfov și C. Craiova, *Curierul Judiciar* din 1899, No. 5; *Dreptul* din 1899, No. 12 și din 1892, No. 64. — *Contra*: Trib. Ilfov *Dreptul* din 1887, No. 34.

⁽⁵⁾ Vezi asupra acestei controverse, Dalloz *Nouveau C. civil annoté*, I, art. 318, No. 35 urm.; Répert. Sirey, v° *Désaveu de paternité*, 242 urm.; Beudant, *Cours de dr. civil fr.*, II, 562, p. 290; T. Huc, III, 27.

⁽⁶⁾ Cpr. Laurent, III, 454; Demolombe, V, 165; Demante et Colmet de Santerre, II, 44 bis IV; Mourlon I, 991; T. Huc, III, 26

⁽⁷⁾ T. Huc, III, 26. *in fine*, p. 36. — *Contra*: L. Duguit, *J. Clunet*, anul 1885, p. 374.

⁽⁸⁾ Art. 93 din eroare dispune că interzisul își are domiciliul la *curatorul său*. Trebuia dis: la *tutorul său*, căci interzisii nu mai au astăzi un curator ca la Români, ci un tutor.

⁽²⁾ Art. 158 din codul austriac, care dispune rinduirea unui curator, pentru a apăra legitimitatea nașterii, n'a fost reprodus în codul Calimach.

⁽³⁾ Atât în codul fr., cât și în acel italian, mama trebuie tot-dea-una să fie pusă în cauză. «*Nel giudizio sarà pure in tutti i casi chiamata la madre*». Cpr. Planiol, I, 2835; Répert. Sirey, v° *Désaveu de paternité*, 278; T. Huc, III, 30.

⁽⁴⁾ Art. 141 din codul civil mai vorbește de un tutor *ad hoc* în privința căsătoriei copilului natural.

nii, acțiunea ar trebui să fie introdusă la domiciliul tutorului *ad hoc* ⁽⁹⁾; iar după alții, acțiunea trebuie să fie introdusă la domiciliul părintelui reclamant; și această soluție, admisă prin decizia ce adnotăm, ni se pare cea mai juridică, fiind-că, până la admiterea acțiunii, bărbatul e presupus tatăl copilului, și copilul își are domiciliul la dînsul (art. 93 C. civ.) ⁽¹⁰⁾. Prin urmare, decizia Curții de casație din Franța, a căruia sumar am reprodus mai sus, face o bună și sănătoasă aplicare a principiilor de drept, și Anteproiectul de revizuire a lui Laurent este formal în această privință (art. 287).

D. Alexandresco

In cestiunea clausei pedepsei cu moarte din convențiunile noastre de extrădare

In ultimul număr al ziarului nostru am publicat un important articol al D-lui Anibal Teodorescu relativ la dreptul ce și asumă Statul nostru de a nu extrăda pe criminalii ce au comis crima pe teritoriul altor State de cât cu condițiunea expresă, ca Statul care cere extrădarea să nu aplice pedeapsa cu moarte delicventului în cazul când pedeapsa aceasta ar fi înscrisă în legile aceluia Stat.

D. Teodorescu, critică și tăgăduiește acest drept Statului român și pentru că atât simpaticul nostru director cât și eu nu suntem de părerea D-lui Teodorescu, am trecut în notă că redacțiunea nu împărtășește vederile autorului; cum însă din redacția ziarului nostru face parte și valorosul Profesor universitar D. I. Tanoviceanu, D-sa care e complect în vederile D-lui Teodorescu, ne trimite următoarea scrisoare:

Domnule Prim-Redactor,

Vă rog a dispune să se publice în primul număr al Curierului Judiciar, că subscrisul, departe de a nu împărtăși ideile exprimate de d. Anibal Teodorescu în articolul d-sale intitulat: «Clausă pedepsei cu moarte din convențiunile noastre» (Joi 22 Decembrie 1905 Curierul Judiciar an XIV, No. 86) sunt absolut de acord cu d-sa, și îi aduc laudele mele pentru ideile sănătoase exprimate prin acel articol.

Această întâmpinare m'am crezut dator a o face din cauză că am văzut în o notă asupra articolului d-lui Teodorescu că «Redacțiunea nu împărtășește vederile autorului».

Cum, în comitetul de redacțiune al Curierului Judiciar, figurează și subscrisul, și cum nu voesc să se creadă că așa desaproba sănătoasele idei exprimate de d. Anibal Teodorescu vă rog să bine voii a dispune să se facă rectificarea observațiunii în ceia ce mă privește pe mine.

Adaog că după părerea mea d. Teodorescu a fost chiar

⁽⁹⁾ Aubry et Rau, VI, § 545 bis, p. 60; C. Caen, D. P. 57. 2. 94; Sirey, 57. 2. 529.

⁽¹⁰⁾ Beudant, *op. cit.*, II, 562, p. 199; Laurent, III, 443; Demolombe, V, 172 bis; Planiol, I, 2836; Pand. fr., *Paternité et filiation*, 443 urm.; Dalloz, *Nouv. C. civil annoté*, I, art. 318, No. 68 urm.; Cas. belg., Sirey, 83. 4. 38; C. Paris; Sirey, 84. 2. 16), și *Dreptul* din 1884, No. 61.

prea moderat criticând o dispozițiune nu numai nerațională dar chiar necuviincioasă și eminentemente donchiscolică
Primiți vă rog, Domnule Prim-Redactor, încredințarea distinsei mele considerațiuni.

I. Tanoviceanu

Publicând scrisoarea D-lui Tanoviceanu, 'l rugăm a ține seamă de părerea noastră și 'l angajăm în viitor ca un studiū mai complect asupra cestiunii. Poate ne va convinge și pe noi.

I. N. Cesărescu

NECROLOG

EUGENIU STATESCU

Avem adâncul regret de a încheia anul 1905, cu o pierdere ireparabilă, ce a simțit lumea noastră juridică și lumea politică: Eugeniu Stătescu, floarea baroului Capitalei, omul întregu fără pereche, s'a stins după o foarte scurtă zăcere în noaptea de 29 spre 30 Decembrie 1905.

Când am primit această tristă știre ni s'a umplut inima de durere, și cugetând la ființa omului care s'a dus la inteligența lui puternică la mărirea lui, a cărei înălțime abia se putea atinge cu privirea, n'am putut să ne reținem de a vărsa o lacrimă ferbinte și pentru cel care dispăre din mijlocul nostru dar și pentru golul ce va simți mult timp și justiția și politica țerei noastre.

Eugeniu Stătescu, figură fără seamăn, cu greu se va putea înlocui.

Ca jurisconsult, Eugeniu Stătescu a contribuit cu luminele sale la crearea jurisprudenței noastre. Ca om politic atențiunea sa a fost deosebită, pe lângă celelalte sarcini politice, la complectarea legiuirilor noastre de drept privat. Autor al legii judecătorilor comunale și de pace de la 1879, n'a stat la gânduri și la 1887 a înzestrat țara cu cea mai importantă și mai modernă lege: Condiția de comerț.

Ca orator, cine a auzit pe Eugeniu Stătescu vorbind de la Tribuna Parlamentului, în calitate de Ministru, Deputat sau Senator, și nu l'a admirat? iar la bara justiției, pledând în cauzele cele mai dificile, cine ascultându-l n'a avut un cuvânt de admirație?

Un isvor nesecat de sfaturi și juridice și politice, Eugeniu Stătescu răspundea la apelul tututor, fără deosebire. El era, cu alte vorbe, steaua conducătoare a tututor căți, magistrați, jurisconsulți, impričinați sau oameni politici, făceau apel la luminele sale.

Eugeniu Stătescu moare însă, tocmai atunci când trebuia să trăiască, tocmai atunci când țara simțea mai multă nevoie de sfaturile sale. Plecat din mijlocul poporului, Eugeniu Stătescu se ridică și ocupă treptele cele mai înalte în statul Român. Prin talentul și vederile sale largi, se impune tututor și de la 1876 până la ultima formație a Ministerului liberal de sub Președenția d-lui Dim. A. Sturdza, ocupă în diferite rânduri portofoliul, ministerului de justiție, interne, și afaceri streine.

Eugeniu Stătescu în raporturile sale cu lumea din întru și din afară, era un bun patriot și un factor principal și necesar al partidului din care facea parte; era mai mult: un om al națiunii, un element indispensabil al țerei românești, așa că moartea sa, aruncă un doliu nu numai asupra familiei sale, nu numai asupra partidului său politic dar chiar asupra țerei întregi. Doliul lui Eugeniu Stătescu este doliul națiunii!

Noi, care ne-am adepăt la luminele lui juridice de atâtea nenumărate ori, când am publicat hotărârile la a căror soluție el a contribuit, sau legile alcătuite de dînsul, plângem din toată inima pierderea lui Eugeniu Stătescu și pentru noi și pentru țară; iar familiei sale îndurerate n'avem altă mângâiere a-i trimite de cât amintirea sfântă ce vom păstra pururea omului fără seamăn care numai este.

C.